

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 51

3 Απριλίου 2016

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4375

Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Άρθρο 1 Ίδρυση - Αποστολή - Συγκρότηση

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης λειτουργεί αυτοτελής υπηρεσία, με τίτλο «Υπηρεσία Ασύλου», όπως η υπηρεσία αυτή έχει συσταθεί από το άρθρο 1 του ν. 3907/2011 (Α΄ 7), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Η Υπηρεσία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας των αλλοδαπών και ανιθαγενών, καθώς και τη συμβολή στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση της εθνικής πολιτικής ασύλου. Η Υπηρεσία Ασύλου επίσης είναι αρμόδια για την εφαρμογή της Σύμβασης της Νέας Υόρκης της 28ης Σεπτεμβρίου 1954 περί της νομικής καταστάσεως των ανιθαγενών.

2. Η Υπηρεσία Ασύλου, στο πλαίσιο της αποστολής της, είναι αρμόδια ιδίως για:

α. την υποστήριξη του σχεδιασμού και της χάραξης της πολιτικής της χώρας όσον αφορά στη χορήγηση ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας, καθώς

και την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης αυτής,

β. την παραλαβή και εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας και την απόφαση επί αυτών σε πρώτο βαθμό,

γ. την ενημέρωση των αιτούντων διεθνή προστασία για τη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο αυτής,

δ. τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με την οικονομική, κοινωνική και πολιτική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αλλοδαπών και τη διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων στις χώρες αυτές, σε συνεργασία με αρμόδιες για το σκοπό αυτόν άλλες ελληνικές αρχές ή αρχές της αλλοδαπής, ιδίως στο πλαίσιο σχετικών διεθνών συμφωνιών,

ε. τον εφοδιασμό των αιτούντων διεθνή προστασία αλλοδαπών, καθώς και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία νομιμοποιητικά και ταξιδιωτικά έγγραφα,

στ. τη διεκπεραίωση των αιτήσεων οικογενειακής επανένωσης προσφύγων,

ζ. τη διευκόλυνση των αιτούντων σε ό,τι αφορά στις υλικές συνθήκες υποδοχής σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς,

η. την προετοιμασία νομοθετικών κειμένων και διοικητικών πράξεων σε θέματα αρμοδιότητάς της,

θ. τη συνεργασία με κρατικούς φορείς, ανεξάρτητες αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της αποστολής της,

ι. την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων επανεγκατάστασης προσφύγων από τρίτες χώρες, και

ια. την υλοποίηση προγραμμάτων μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία.

3. Η Υπηρεσία Ασύλου συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου περιλαμβάνουν τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου και υπάγονται στην Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου. Η Κεντρική Υπηρεσία προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση των Περιφερειακών Υπηρεσιών και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

χεία και προσωπικά δεδομένα που περιέρχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών.

Άρθρο 66
(Άρθρο 50 της Οδηγίας)
Υποβολή Εκθέσεων

Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση της έκθεσης, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Μέρους.

Άρθρο 67
Παραμονή για ανθρωπιστικούς λόγους

Στην περίπτωση που αίτηση διεθνούς προστασίας αλλοδαπού ή ανιθαγενή έχει απορριφθεί τελεσίδικα και οι αρμόδιες Αρχές Απόφασης του παρόντος Μέρους πιθανολογούν ότι στο πρόσωπό του συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, παραπέμπουν την υπόθεση στις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 19Α (στ) του ν. 4251/2014 (Α' 80) όπως ισχύει, οι οποίες αποφασίζουν σχετικά με τη χορήγηση της εν λόγω άδειας. Στην περίπτωση αυτή οι αρμόδιες Αρχές Απόφασης χορηγούν σχετική βεβαίωση στον ενδιαφερόμενο.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ
ΕΧΕΙ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ
ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ,
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 28 ΤΟΥ Π.δ. 114/2010
(Α' 195), ΤΟ ΑΡΘΡΟ 8 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Π.δ. 61/1999 (Α' 63)
Ή ΤΟ ΑΡΘΡΟ 25 ΠΑΡ. 4
ΤΟΥ Ν. 1975/1991 (Α' 184) ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ
ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 19Α ΠΑΡ. 1 ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΣΤ'
ΤΟΥ Ν. 4251/2014, ΟΠΩΣ ΙΣΧΥΕΙ

Άρθρο 68
Ορισμοί

1. «Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας», για τους σκοπούς του παρόντος Μέρους, είναι οι αλλοδαποί ή ανιθαγενείς, οι οποίοι έχουν αναγνωρισθεί ως πρόσφυγες ή τους έχει χορηγηθεί καθεστώς επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τους διατάξεις του Π.δ. 141/2013 (Α' 226), του Π.δ. 113/2013 (Α' 146), του Π.δ. 114/2010 (Α' 195), του Π.δ. 90/2008 (Α' 152), του Π.δ. 61/1999 (Α' 63) ή του ν. 1975/1991 (Α' 184) και τις λοιπές ισχύουσες και προϊσχύουσες διατάξεις για την αναγνώριση και το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας.

2. «Αιτούντες Διεθνή Προστασία», για τους σκοπούς του παρόντος, είναι οι αλλοδαποί ή ανιθαγενείς οι οποίοι έχουν καταθέσει ενώπιον της αρμόδιας αρχής, αίτηση με την οποία ζητούν να αναγνωριστούν ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των Προεδρικών διαταγμάτων 113/2013 και 114/2010.

3. Πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς «παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους», για τους σκοπούς του παρόντος Μέρους, είναι οι αλλοδαποί ή ανιθαγενείς, στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Π.δ. 114/2010 (Α' 195), του άρθρου

8 παρ. 1 του Π.δ. 61/1999 (Α' 63), του άρθρου 25 παρ. 4 του ν. 1975/1991 (Α' 184) ή του άρθρου 22 του παρόντος.

4. «Μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια και ότι η οικογένεια υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, θεωρούνται:

α. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφός του με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, όπως ισχύει.

β. Τα ανήλικα, άγαμα και εξαρτημένα τέκνα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα.

γ. Τα ανήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση.

δ. Ο πατέρας ή μητέρα ή άλλος ενήλικος υπεύθυνος για τη φροντίδα του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική, εάν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας είναι ανήλικος και άγαμος.

Άρθρο 69
Εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας, κατόχων
άδειας παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους
και των μελών οικογένειάς τους

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, οι οποίοι κατέχουν την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις άδεια διαμονής σε ισχύ, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία, την παροχή υπηρεσιών ή έργου ή στην άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, με τους ίδιους όρους που προβλέπονται για τους ημεδαπούς.

2. Τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 68, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία και την παροχή υπηρεσιών ή έργου, με τους ίδιους όρους που προβλέπονται για τους ημεδαπούς.

3. Δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία, την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου ή στην άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας έχουν και τα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, τα οποία κατέχουν άδεια διαμονής σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 2(β) του Π.δ. 141/2013 ή το άρθρο 24 παρ. 4 του Π.δ. 96/2008 (Α' 152), με τους ίδιους όρους που προβλέπονται για τους ημεδαπούς. Τα παραπάνω δικαιώματα έχουν και τα μέλη οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας που αφίχθηκαν στην Ελλάδα στο πλαίσιο οικογενειακής επανένωσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και κατέχουν σχετική άδεια διαμονής σε ισχύ, καθώς και οι αλλοδαποί, οι οποίοι διαμένοντες νόμιμα στη χώρα, τέλεσαν γάμο με δικαιούχο διεθνούς προστασίας και για όσο χρόνο ο γάμος εξακολουθεί να ισχύει.

4. Δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου, έχουν και τα μέλη της οικογένειας κατόχων άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, τα οποία κατέχουν άδεια διαμονής σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 4 του Π.δ. 114/2010, το άρθρο 8 παρ. 1 του Π.δ. 61/1999 (Α' 63) ή το άρθρο 25 παρ. 4 του ν. 1975/1991 (Α' 184), καθώς και οι αλλοδαποί, οι οποίοι διαμένοντες νόμιμα στη χώρα, τέλεσαν γάμο με πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πα-

ραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 68, και για όσο χρόνο ο γάμος εξακολουθεί να ισχύει. Η πρόσβαση στην απασχόληση γίνεται με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους ημεδαπούς.

5. Για την πρόσβαση των δικαιούχων στην απασχόληση, σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους, μόνη προϋπόθεση είναι η κατοχή των απαιτούμενων, κατά περίπτωση, αδειών διαμονής.

Άρθρο 70 **Επαγγελματική Κατάρτιση δικαιούχων** **διεθνούς προστασίας**

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, καθώς και τα μέλη οικογένειάς τους, εφόσον κατέχουν την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις άδεια διαμονής σε ισχύ, εγγράφονται σε εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες που σχετίζονται με την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν και για τους ημεδαπούς. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω δεν μπορούν λόγω αντικειμενικής αδυναμίας να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, υποβάλλεται δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75).

Άρθρο 71 **Εργασία και απασχόληση αιτούντων** **διεθνούς προστασίας**

Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 στ. κδ' του Π.δ. 113/2013 (Α' 146) του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) του παρόντος και του άρθρου 8 παρ. 1 στ. δ' του Π.δ. 114/2010 αντίστοιχα, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ **ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 72 **Λοιπές διατάξεις για τη διαχείριση των αναγκών** **λόγω των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών.**

1. Προστίθεται τελευταίο εδάφιο στην παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 4369/2016 ως ακολούθως:

«Εξαιρούνται οι υπάλληλοι οι οποίοι τοποθετήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σε υπηρεσίες ευθύνης του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης αρμόδιου για θέματα μεταναστευτικής πολιτικής».

2. Κατ' εξαίρεση της ρύθμισης του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Α' της υποπαραγράφου Δ' «Δαπάνες μετακινούμενων εντός και εκτός επικρατείας» του ν. 4336/2015 οι αποφάσεις μετακίνησης οι οποίες αφορούν το προσωπικό των υπηρεσιών αρμοδιότητας του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης αρμόδιου για θέματα Μεταναστευτικής Πολιτικής και πραγματοποιούνται από 1η Μαρτίου 2016 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 δύναται να εκδίδονται, με μόνη προϋπόθεση τη βεβαίωση από το Διευθυντή της Υπηρεσίας

Ασύλου ή τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την ύπαρξη σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του οικείου φορέα, προκειμένου να καλυφθούν έκτακτες και επείγουσες υπηρεσιακές ανάγκες, οι οποίες θα αιτιολογούνται πλήρως και επαρκώς στις ως άνω αποφάσεις. Η δέσμευση πίστωσης κατά τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού θα βεβαιώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης μετακίνησης.

3. Για την αντιμετώπιση έκτακτων και κατεπειγουσών αναγκών λόγω των αυξημένων προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών, στις υπηρεσίες της Υπηρεσίας Ασύλου, της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, επιτρέπεται η απόσπαση προσωπικού του Δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα για διάστημα έως δύο (2) ετών, ή η πρόσληψη προσωπικού με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας έως οκτώ (8) μηνών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης της κείμενης νομοθεσίας. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να ανανεώνονται, εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται η επιτακτική ανάγκη, όπως αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, η συνολική, πάντως, διάρκεια της απασχόλησης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους δεκαέξι (16) μήνες. Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται η μετατροπή των συμβάσεων σε αορίστου χρόνου.

4. Για την πρόσληψη του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου εκδίδεται από την οικεία Διεύθυνση των υπηρεσιών της προηγούμενης παραγράφου ανακοίνωση, αναρτητέα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στην οποία αναφέρεται υποχρεωτικά ο αριθμός των θέσεων κατά τόπο, κατηγορία, εκπαίδευση και ειδικότητα, τα απαιτούμενα προσόντα και δικαιολογητικά, καθώς και η υπηρεσία, στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τις αιτήσεις τους, μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ανάρτηση της ανακοίνωσης στο διαδίκτυο και προσλαμβάνονται κατόπιν εισήγησης της οικείας Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

5. Για την κάλυψη των έκτακτων και κατεπειγουσών αναγκών της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται η διάθεση ή η πρόσληψη με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης της κείμενης νομοθεσίας, πολιτών κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και πολιτών, που εργάζονται σε διεθνείς ή ευρωπαϊκούς οργανισμούς. Στα καθήκοντα, που ανατίθενται στο προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου, δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνεται η άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως είναι η έκδοση διοικητικών πράξεων. Σε κάθε περίπτωση, το προσωπικό της παραγράφου αυτής υποχρεούται να εκτελεί τις οδηγίες της αρμόδιας υπηρεσίας.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, όπου τούτο απαιτείται, ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 5 του παρόντος άρθρου.

7. Οι ανωτέρω διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 εφαρμόζονται μέχρι τις 31.12.2016.

Άρθρο 83
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός των διατάξεων του Μέρους Γ', οι οποίες τίθενται σε ισχύ σε δύο μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, και του Μέρους ΣΤ', οι οποίες τίθενται σε ισχύ από 20.4.2016. Η παράγραφος 4 του άρθρου 60 τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 2 Απριλίου 2016

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΖΑΛΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΤΡΥΦΩΝΑΣ ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ
ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΖΙΑΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. Δ. ΜΠΑΛΤΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 2 Απριλίου 2016

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ